

Notater fra gruppe 1 – om skole og lokaldemokrati

Et grunnleggende problem: 16- og 17-åringer går på videregående skole, slik at elevene fra forsøkskommunene er spredt rundt på vgs i fylket, sammen med elever fra andre kommuner. Problem for f.eks. skoledebatter på vgs: politiske saker fra forsøkskommunene vil være uinteressant for elever fra andre kommuner, mens fylkespolitiske saker ikke er så interessant for 16- og 17-åringene, som ikke kan stemme ved fylkestingsvalg.

Derfor: viktig å starte tidlig, og engasjere elevene mens de fortsatt går i 10. klasse!

Skolens ansvar:

Dette er et lokalvalg, og skolens undervisning (samfunnsfag osv) må gjenspeile dette: Formidle informasjon om demokrati generelt, og kommunen mer spesielt: hvordan kommunen er bygd opp, hvordan saker behandles i kommunen fram til vedtak osv.

Videre: elevene må få kunnskap om hvordan man gir personstemmer – forklaringen som står på stemmeseddelen er ikke alltid like lett å forstå. Ikke minst må elevene bevisstgjøres om at personstemmer ved kommunevalg faktisk har rell betydning – det er lett å få til endringer i hvilke kandidater som kommer inn, og hver stemme teller!

Et spørsmål: Hvor godt kjenner lærerne valgordningen og personstemmenes betydning? Kanskje behov for å kurse lærerne. Kan kommuneadministrasjonen stille opp?

Holdninger: Mange lærere kan være skeptiske til stemmerett for 16-åringer. Trengs det en innsats for å overbevise dem om at forsøket er viktig? Uansett holdning til nedsatt stemmerettsalder, bør vi alle gjøre vårt for at forsøket blir gjennomført på en god måte. Dette er vel rektors oppgave, men rektor kan også være skeptisk, og dermed har også kommunen et ansvar.

Skoledebatter kan lett bli skittkasting som ingen får noe fornuftig ut av. Viktig å få debattene inn i ordnede former. Her trengs forberedelser! Det bør plukkes ut emner på forhånd, som debatten skal handle om. For å velge ut emner, bør elevråd eller ungdomsråd trekkes inn. Ordstyrer må sørge for at debattantene holder seg til saken.

Politikernes ansvar:

Også politikere har ansvar for at skoledebatter foregår i ordnede former. Ellers bør lokalpolitikere stille opp, og komme til skolene for å fortelle om hva de gjør. Likevel er det grunn til å være bevisst på behovet for å gjøre dette tverrpolitisk. Hvis ordføreren kommer på skolebesøk, vil de andre partiene i kommunen kunne se dette som forskjellsbehandling.

Andre grupper:

I tillegg til mediene, bør ungdomsråd og elevråd spille en viktig rolle. Ungdomsråd o.l. kan drive kampanjer. Dels kan de være med på å ”selge inn” forsøket til elevene, komme på skolene og fortelle om stemmerett for 16-åringer. Dels kan de drive kampanjer opp mot valget generelt, for å kjøre fram saker ungdom er opptatt av, sette dagsorden i skoledebatter og ved valget mer generelt. Viktig å knutte ungdomsråd og elevråd sammen.